

Jaap Zijlstra

Levend
water

BIJBELS DAGBOEK

Jaap Zijlstra

Levend water

Bijbels dagboek

Deze uitgave verscheen eerder
onder de titel *Toekomst* (© 1999)

@ 2017 Uitgeverij Kok – Utrecht
www.kok.nl
Omslagontwerp: Cocon (Ralf Boer)
ISBN 978 90 435 2854 2
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerde gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Scheper en schaap

Deze psalm is de meest blijde van alle psalmen. Er is in dit uitbundige lied geen uiting van angst of verdriet te horen, er is geen sprake van onrecht of geweld, schuldbesef of berouw, er klinkt slechts dankbaarheid en vreugde. Het lijkt wel of we reeds op de nieuwe aarde zijn.

De psalm begint met een geestdriftige oproep: “Juich voor de Getrouwe, gij ganse aarde!” Alle volken worden uitgenodigd de God van Israël met zang en bazuingeschal te eren. Het eerbetoon aan de afgoden gaat gepaard met angst. Wrede rituelen moeten de godheid vermurwen. De God van Israël mag je dienen met vreugde! Met blijde muziek en zang mag je in de tempel voor zijn Aangezicht verschijnen.

Komt tot de openlijke erkenning, zingt de psalm, dat de Getrouwe de enige God is. De reden om Hem te loven is dat Hij onze Schepper is, Hij heeft ons gemaakt, wij behoren Hem toe. Niet als een tiran maar als een herder voert Hij zijn koninklijk bewind over ons. Wij zijn de schapen die Hij weidt.

Zo beziet en bezingt de dichter het leven van de gelovigen. Dat is allemaal mooi en aardig, maar is het ook niet een beetje schaapachtig? Als het volk van God een kudde is, heerst er dan ook niet een kuddegeest? Zijn wij een stelletje melkmuilen, zo mak en melig als een wollige kudde?

Het is niet de bedoeling dat we op deze tamme wijze volk van God zijn. Hij heeft ons gemaakt, zingt de psalm. Jawel, maar Hij heeft ons gemaakt naar zijn beeld. Als herders! Hij verwacht van ons dat wij goede zorg hebben voor elkaar. Niet zoals Kaïn. Op de vraag: “Waar is Abel, je broer?” zegt hij brutaalweg: “Ben ik de hoeder van mijn broeder?” Ja, dat zijn we, herders. Zo heeft de Schepper ons bedoeld. Als goede herders. Naar zijn beeld, zijn voorbeeld.

We behoeven ons er niet voor te schamen dat we tegelijkertijd schapen zijn. De grote herder der schapen, Jezus Christus, is immers zelf een schaap geworden. Als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap dat stemmeloos is tegenover de scheerder, zo deed Hij zijn mond niet open. Woorden van Jesaja. Kostbare woorden over de Messias.

Wat hebben wij, kwetsbare schapen, het enorm getroffen met onze Herder. Daar kunnen we het nieuwe jaar mee in. De psalm eindigt met de blijde uitroep: de Getrouwe is goed, zijn goedheid duurt tot in eeuwigheid en zijn trouw kent geen einde!

Vindplaats

Het is spannend om het levensverhaal van beroemde mensen te lezen. Soms waren ze in hun jeugd al bijzonder begaafd. We hebben weet van wonderkinderen, zoals Mozart, die op jonge leeftijd al blijk gaven van uitzonderlijk grote talenten. Hoe was dat met Jezus?

Het is verleidelijk om over de jeugd van Jezus te fantaseren. Dat is dan ook volop gedaan in allerlei verhalen over de wonderlijke vermogens die Hij als peuter zou hebben bezeten en over de wijsheid die Hij als kleuter aan de dag legde. Maar de Bijbel is sober in zijn mededelingen over de jeugd van Jezus. Voordat Hij in het volle licht trad, bleef Hij tot aan zijn dertigste in de schaduw.

Over de jeugd van Jezus is maar één geschiedenis in de evangeliën opgetekend. Als twaalfjarige gaat Jezus met Jozef en Maria naar de tempel in Jeruzalem. Hij heeft zes jaar onderricht ontvangen in de synagoge van Nazareth en mag nu tonen zelfstandig uit de Hebreeuwse bijbel voor te kunnen lezen. Hij wordt een “Zoon van de Wet” van wie in de synagoge gevraagd mag worden voor te gaan in het uitspreken van de gebeden en het voorlezen van de Schriften.

Wat een verantwoordelijkheid gaf men aan nog heel jonge mensen. Zouden wij er in de kerk ook goed aan doen de Schriftlezingen en de gebeden bij tijd en wijle toe te vertrouwen aan tieners?

Jezus gaf als twaalfjarige geen les in de tempel. Nee, Hij stelde vragen. Het stellen van goede vragen is een kunst. Jezus gaf blijk van een ontluikend inzicht in de Schriften, de schriftgeleerden stonden er versteld van. Maar Jezus las dan ook met hartstocht. Hij voelde: het gaat in de Schriften over Mijzelf. Het gaat over de dingen die de Vader Mij opdraagt. Die Ik na mijn leerperiode, na mijn dertigste, mag verrichten.

Wij kunnen van de jonge Jezus veel leren. Bijvoorbeeld, om bij alle verleidingen die opdagen in het leven te zeggen: Ik moet zijn in de dingen van mijn Vader!

Na veel zoeken vinden Jozef en Maria op de derde dag het Kind. Zoals ook de discipelen de Heer hervinden op de derde dag. Hun aller wanhoop was overbodig. Ze konden immers weten waar Jezus was. Zoals ook wij het kunnen weten. Hij is bezig in de dingen van zijn Vader. Daar laat Hij zich vinden.

De derde dag

Door alle eeuwen heen zijn er zuurpruimen en zwartkijkers geweest die zich hebben afgevraagd of Jezus ooit in z'n leven heeft gelachen. Tot op de dag van vandaag zijn er mensen die zich niet kunnen voorstellen dat Jezus ooit in een feestelijke stemming is geweest. Maar het kan toch niet zonder betekenis zijn dat Jezus zijn openbare optreden begint met een feest!

Het is een mooie en merkwaardige geschiedenis. Twee jongemannen van het Galilese platteland gaan trouwen en zij nodigen Jezus op de bruiloft. De Heer Jezus stond blijkbaar niet bekend als een spelbreker of een houten klaas, anders hadden zij hem zeker niet gevraagd voor hun feest. Nee, ze willen Jezus er graag bij hebben.

En nu het verrassende: Jezus neemt de uitnodiging aan! Stel je voor: Jezus die in enkele jaren zijn grootse taak op aarde moet volbrengen, Hij neemt rustig de tijd om feest te vieren. Het jonge paar krijgt niet een vriendelijk briefje met de woorden: tot mijn spijt verhinderd. Nee, Jezus komt. Hij doet mee. Hij wil er bij zijn, bij onze feesten, bij onze vreugde.

Het grote misverstand bestaat dat God alleen wil delen in onze droefheid. Dat je Jezus behoort uit te nodigen voor een begrafenis. Maar God wil bij heel ons leven betrokken zijn, bij ons werk en bij onze vakantie, Hij wil meeleven in dagen van droefheid en in dagen van blijdschap.

Johannes schrijft: "En op de derde dag was er een bruiloft te Kana in Galilea..." Op de derde dag! Dat is ook voor ons een hoogtijdag. In Hosea 6 vers 2 staat: "Hij zal ons na twee dagen doen herleven, ten derden dage zal Hij ons oprichten en wij zullen leven voor zijn aangezicht." De twaalfjarige Jezus wordt op de derde dag gevonden door zijn ouders. De Emmaüsgangers zeggen: "Wij dachten dat Hij degene was die Israël zou verlossen en het is nu reeds de derde dag." Op de derde dag breekt de zon door de wolken, breekt de lach door de tranen van Maria van Magdala. En als Adam, die in de hof van Eden namen gaf, zo staat Jezus in de hof van Jozef van Arimathea en roept Maria bij name.

Wat Jezus betreft kan het feest doorgaan. Op voorhand lezen we dat Hij ten derden dage aanwezig is op een bruiloft. Wij zijn bruiloftsgasten. En dat mag aan ons te zien zijn.

Onder vier ogen

Jezus op de bruiloft! Als Hij aanwezig wil zijn op ons feest, dan kan het niet misgaan, dan moet het een heel fijn feest worden. Ja, dat zou je wel zeggen. Maar het is niet zo. Kijk maar naar de bruiloft in Kana. Het feest dreigt af te knappen.

Wat is in het oosten een bruiloft zonder wijn? Wijn is het symbool van gloed, van blijdschap, van leven. Halverwege heeft het feest z'n glans verloren, z'n glorie. De wijn is op! De blijde lach van bruidegom en bruid zal veranderen in verdriet. Is daar niets aan te doen? Staat Jezus machteloos als ons bestaan z'n glans verliest? Maria weet wel beter! Ze gaat naar Jezus toe en zegt: "Ze hebben geen wijn!" Maar wat verwacht Maria van Jezus? Op dat ogenblik heeft Jezus immers nog geen enkel teken verricht.

In de woorden, gesproken door de engel Gabriël bij de aankondiging van de geboorte van Jezus, heeft Maria beluisterd dat haar zoon de Beloofde is, de Messias. En uit de lessen van de rabbijnen heeft Maria begrepen dat als de Messias komt, Hij brood en wijn zal geven in overvloed. Immers, zo zeiden de schriftgeleerden, Melchizedek, de priester-koning van Salem (het latere Jeruzalem) trad aartsvader Abraham tegemoet met brood en wijn. In Melchizedek zagen zij de voorloper van de beloofde vredevorst. En Abraham vertegenwoordigde in hun uitleg het hele latere volk Israël. Zij beschouwden deze geschiedenis als een profetie over het optreden van de Messias. En niet ten onrechte. Uit de wonderbare broodvermenigvuldiging en de bruiloft te Kana blijkt dat de Messias inderdaad brood en wijn geeft in overvloed. Maria was niet vergeefs naar catechisatie geweest. Ze begreep dat ze met de ontstane nood naar Jezus moest gaan.

We zien hier Maria ten voeten uit. Op de woorden van de engel Gabriël had ze destijds niet geantwoord met ongelooft, zoals de priester Zacharias, nee, ze had met overgave gezegd: "Zie de dienstmaagd des Heren, mij geschiede naar uw woord."

Maria de dienstvaardige. Kennelijk helpt ze bij het bedienen. Ze komt in de keuken, ze kijkt achter de schermen en ze hangt de dreigende afgang niet aan de grote klok. Ze fluistert Jezus toe: "Ze hebben geen wijn meer!"

Wij zouden misschien ook eens wat vaker naar Jezus toe moeten gaan of naar onze hemelse Vader. Dat is één adres. Je kunt er onder vier ogen praten.

Samenwerking

Het is opvallend dat de naam Maria niet voorkomt in de geschiedenis van de bruiloft te Kana. Bij herhaling duidt Johannes haar aan als “de moeder van Jezus”.

We komen verscheidene Maria’s tegen in het Evangelie: Maria Magdalena, Maria de zuster van Martha, Maria de vrouw van Kleopas... Er is maar één Maria van wie wij kunnen zeggen: de moeder van Jezus. Zij is de gezegende onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van haar schoot. En toch, deze koningin-moeder, deze vorstin van een vrouw, ze is de eenvoud zelve, ze is gedienschtig bezig in Kana en met de dreigende misère komt ze bij Jezus: er is geen wijn meer!

Het is moeilijk te geloven dat Jezus zijn moeder zou hebben geantwoord: “Vrouw, wat heb ik met u te doen? Mijn uur is nog niet gekomen.” Zou Jezus werkelijk zijn zorgzame moeder op deze wijze hebben afgesnauwd? Vertalen is verraden. Daarom vroeg ik me af wat er nu eigenlijk zou staan in de grondtekst. En inderdaad, er staat: vrouw. Maar dat was in die tijd een eervolle aanspraak. We zouden kunnen vertalen met “vrouwe”, dat heeft een edele, een adellijke klank. Of beter nog, afgaande op de gevoelswaarde, met “moeder”.

De daaropvolgende zin luidt letterlijk vertaald: “Wat voor u en wat voor mij?” Dat kun je opvatten als: rij jij of rij ik? Dus: waar bemoei jij je mee! Maar de goede verstaander begrijpt dat Jezus zegt: Moeder, wat zou u eraan kunnen doen en wat zou Ik eraan kunnen doen, aan de ontstane nood? Door in de zin “Wat heb Ik met u te doen?” de klemtoon te leggen op het woordje “met”, ontstaat een wereld van verschil in betekenis: Wat zouden we er samen aan kunnen doen?

Wanneer Jezus werkelijk zijn moeder zou hebben afgesnauwd, zou Maria beschaamd en teleurgesteld in een hoekje zijn gaan zitten. Afgewezen. Maar nee, ze gaat enthousiast naar de bedienden en wijst op Jezus: Wat Hij u ook zegt, doe dat!

Als we naar Jezus gaan met onze problemen, vraagt Hij ook aan ons: Wat voor jou en wat voor Mij? Wat zouden we er samen aan kunnen doen? Wie zijn handen vouwt om te bidden, doet het om ze daarna des te beter uit de mouwen te kunnen steken. Wie zijn ogen sluit voor gebed, doet het om een des te betere kijk te krijgen op de wereld om zich heen.

Toekomstmuziek

De wijn is op. De bruiloft dreigt in het water te vallen. Het verhaal over het mislukte feest zal door heel Galilea gaan. Een verdrietig begin van het huwelijk van twee jongemensen in Kana. Is de schande nog te voorkomen? Maria komt ermee bij Jezus. Hij zegt: “Mijn uur is nog niet gekomen!” Bedoelt Hij: Wees nu maar geduldig, het tijdstip om in te grijpen is nog niet aangebroken?

Beluister het Evangelie goed. “Mijn uur” is bij Jezus een geladen term. Als de inwoners van Nazareth Jezus van een steile helling willen stoten, gaat Hij op geheimzinnige wijze midden tussen hen door en vertrekt. Want zijn uur is nog niet gekomen. Als er mensen zijn in Jeruzalem die Jezus willen stenigen, ontkomt Hij aan hun duistere bedoelingen, want zijn uur is nog niet gekomen. Het “hogepriesterlijk gebed” (Joh. 17) begint met de woorden: “Vader, het uur is gekomen; verheerlijk uw Zoon!”

Zijn uur, daarmee bedoelt Jezus het uur van zijn verhoging. Zowel zijn verhoging aan het kruis als zijn verhoging uit het graf. Wonderlijk, op de vooravond van Goede Vrijdag zegt Jezus tegen zijn leerlingen: “Het uur is gekomen dat de Mensenzoon verheerlijkt moet worden!” Je zou verwachten dat Jezus zegt: het moment is aangebroken dat Ik bespot zal worden en bespuwd, geseld zal worden en gedood. Jezus kijkt door het lijden heen. Na de duisternis van Golgotha komt het licht van Pasen. Na de ontluistering komt de verheerlijking.

In Kana is het nog niet zover. Jezus staat aan het begin van zijn rondgang door het land. Hij is nog niet toe aan zijn triomf over de dood, de heerlijkheid van zijn opstanding. En toch: Jezus geeft gehoor aan het verzoek van Maria. Jezus toont op voorhand zijn heerlijkheid. Hij redt het bruiloftsfeest in Kana. Hij doet een heerlijk wonder.

Ieder teken van Jezus is een voorteken. Ieder wonder een voorspel op het wonder boven wonder. Aan het slot van de geschiedenis die zich afspeelde in Kana lezen we: “Hij heeft zijn heerlijkheid geopenbaard en zijn discipelen geloofden in Hem.” Zij hebben het met eigen ogen gezien en met eigen mond geproefd: de toekomst is reeds begonnen!

Een vriend van mij is vanaf zijn geboorte verlamd aan beide benen. Hij zegt tegen mij: “Jaap, op de nieuwe aarde ren ik je voorbij!” Dat is geloven.

De ware bruidegom

Logisch, zou je zeggen, dat de wijn zo snel op was in Kana. Jezus kwam daar met zijn discipelen, twaalf stevige jonge kerels en die lustten wel wat, dan ben je snel door de voorraad heen. Maar als we goed lezen (en goed lezen is een kunst) dan zien we dat Jezus op dat moment nog maar vijf discipelen had.

In die tijd omringde een bruidegom zich op zijn feest met zijn vijf beste vrienden. Een hele rijkdom trouwens, als je vijf goede vrienden hebt! En nu komt Jezus daar met vijf vrienden. Johannes laat op verholde wijze merken dat Jezus de ware bruidegom is. Een bruidegom die zorgt voor wijn. En wat voor wijn!

Maria heeft de bedienden op Jezus gewezen: “Wat Hij u ook zegt, doet dat.” En de bedienden geven zowaar gehoor als Jezus zegt: “Vult de vaten met water.” Wat heb je aan water als de wijn op is? En toch, de bedienden vervullen hun opdracht enthousiast, want er staat: ze vulden de vaten tot de rand. Bepaald geen half werk!

Enthousiast doen wat Jezus van ons vraagt, daar komt het op aan. Hoe dwaas zijn opdracht soms ook lijkt. Bijvoorbeeld de opdracht om God en mensen lief te hebben. Hoe kun je nu liefhebben in opdracht? “Wat Hij u ook zegt, doet dat!” Ga er maar aan staan. Je komt er goed mee uit.

Jezus zorgt voor kwaliteit. De leider van het feest is een fijnproever. Hij rept zich naar de bruidegom en zegt: Je bent ook een mooie! Iedereen zet eerst de goede wijn aan de gasten voor en als ze zo nauw niet meer kijken en proeven de mindere wijn. Maar jij hebt de goede wijn voor het laatst bewaard!

Ik hoop dat u graag leeft, dat u oog hebt voor de veelzijdige pracht van de seizoenen, dat u kunt genieten van vriendschap en gezelligheid, van muziek, van gedichten. Kortom: dat de wijn van het leven u goed smaakt.

Dit kunnen we leren van de bruiloft te Kana: Jezus bewaart de beste wijn tot het laatst. Daar mogen we een grote verwachting van hebben, van de bruiloft van het Lam. Als de ware bruidegom de wijn nieuw met ons zal drinken in het koninkrijk van zijn Vader.

Beginsel

U doet er goed aan bij het bijbellezen verschillende vertalingen naast elkaar te gebruiken. Dan komt u er het beste achter wat er nu eigenlijk in de Hebreeuwse of Griekse tekst staat.

Ik ken een gezin van vier personen waar men bij de bijbellezing aan tafel uit vier vertalingen voorleest en meeleeft: de Statenvertaling, de NBG-vertaling, de Friese en de Willibrord-vertaling. Het prikkelt de aandacht, je leest veel bewuster en doet allerlei ontdekkingen.

De geschiedenis van de bruiloft te Kana eindigt met de mededeling: “Dit heeft Jezus gedaan als begin van zijn tekenen.” Ik legde de Statenvertaling ernaast en daar staat in plaats van “begin” het woord “beginsel”.

Ik werd nieuwsgierig en ging verder zoeken. In de Latijnse vertaling staat een woord dat u stellig kent: *principio*. Beginsel. Ook de Statenvertaling kiest voor deze betekenis.

En laat er nu in Genesis 1 vers 1 hetzelfde woord gebruikt worden: In den beginne... In *principio*, in *beginsel*! Dit is het dragende principe, het diepste, het meest wezenlijke wat we kunnen zeggen over de wonderlijke kosmos waar onze planeet en Mars en de miljarden sterren deel van uitmaken: God is de Schepper van hemel en aarde!

En het teken in Kana blijkt het *beginsel* te zijn van àl Jezus' tekenen. Welk *beginsel*? Het staat erbij: “Hij heeft zijn heerlijkheid geopenbaard.” Dat is in het Johannes-evangelie altijd de opstandings-heerlijkheid, de glorie van de Verrezene. Ieder teken is een voorteken van zijn rijk dat komt, een richtingwijzer naar de nieuwe aarde.

Het staat zo onvergetelijk in het boek Openbaring (hoofdstuk 21 vers 4): “De eerste dingen zijn voorbijgegaan.” Wat wij de laatste dingen noemen: neergang, ontluistering en dood, noemt God de eerste dingen. Het laatste komt nog: de heerlijkheid. Jezus geeft er op voorhand tekenen van.

Boeman

Voor veel mensen is God een soort boeman. Iemand die je doorlopend in de gaten houdt met zijn alziend oog en alles wat je verkeerd doet ijverig noteert en je daarvoor streng zal straffen. Ik hoorde van een moeder die een dochttertje heeft van vijf jaar. Een speels kind, dat nogal eens uit de band springt, uit de leiband, en eigengekozen paadjes gaat. Moeder is daar niet van gediend. Ze zegt: weet je wel dat de Here God alles ziet? Als jij ongehoorzaam bent, dan neemt de Here God een groot potlood en dan schrijft Hij dat allemaal in zijn grote boek.

Dat komt voor, dat mensen God gebruiken als een stok achter de deur om hun kinderen in het gareel te houden. God als boeman. Maar weet u wat dat kind antwoordde, toen die moeder zei: God heeft een groot potlood en Hij schrijft al jouw verkeerde dingen in een groot boek... toen antwoordde dat kind: ja... maar de Here Jezus heeft een gummetje!

Dat meisje, zo klein als ze was, had het evangelie goed begrepen. De Here Jezus heeft een gummetje. Onze schuld wordt door Hem uitgewist. We mogen met een schone lei beginnen. Het evangelie zegt het nog ingrijpender: we mogen een nieuw leven beginnen. Jezus spreekt daarover met Nicodemus en wij mogen meeluisteren.

Het was voor Nicodemus een grote stap om naar Jezus toe te gaan. Immers, hij was lid van het Sanhedrin en bovendien leraar in Israël: hij gaf onderricht aan de toekomstige rabbi's. Maar Jezus van Nazareth had nooit de opleiding tot rabbi gevolgd. Hij had niet aan de voeten gezeten van Nicodemus of van Gamaliël. Jezus moet in de ogen van Nicodemus niet anders geweest zijn dan een timmerman die op een goed moment de werkplaats achter zich gesloten heeft en nu predikend het land doortrekt. Toch geeft hij Jezus de volle eer en noemt Hem: rabbi. Ja meer nog, hij zegt erbij: ik ben ervan overtuigd dat U door God gezonden bent. Want niemand kan de tekenen verrichten die U verricht, als God niet met hem is.

Een hoogleraar in de theologie die gelooft dat de wonderen van Jezus ook werkelijk gebeurd zijn. Ze vormen voor professor Nicodemus het bewijs dat Jezus door God gezonden is. Het zal er zelfs van komen dat hij inziet dat Jezus de Gezondene bij uitstek is, de Messias!

Hartig

De naam Nico betekent overwinnaar en Nicodemus wil zeggen: overwinnaar van het volk. Een toepasselijke naam, want Nicodemus was in Israël een man van groot gezag.

Toen ik een kleine jongen was en thuis aan tafel op mijn beurt mocht voorlezen uit de bijbel, struikelde ik over de naam Nicodemus en las Nico de Mus. Een vergissing die zo gek nog niet is. Want de grote Nicodemus moet klein worden. De befaamde professor moet een leerling worden. De adelaar moet een mus worden.

Dat gaat niet zonder slag of stoot. Nadat Nicodemus rabbi Jezus vriendelijk en eervol tegemoet is getreden, geeft Jezus niet een hartelijk, maar een hartig antwoord. De jonge rabbi uit Nazareth zegt de zoveel oudere geleerde uit Jeruzalem middenin het gezicht: Om inzicht te krijgen in de dingen van Gods Koninkrijk moet u een ander mens worden. Jezus gebruikt zelfs deze krasse beeldspraak: U moet opnieuw geboren worden.

Nicodemus laat nu zijn vriendelijke toon varen. Hij zegt schamper: Kan een mens geboren worden als hij oud is? Kan hij voor de tweede maal uit de moederschoot ter wereld gebracht worden? De hooggeleerde Nicodemus begrijpt niet wat Jezus bedoelt.

En u, begrijpt u het? Misschien zegt u: Wat een moeilijk onderwerp, wedergeboorte! Nee, ik kan Nicodemus een hand geven, ik begrijp er ook niets van!

Toch is dit onderwerp niet moeilijk. Jezus zegt: Wie niet wordt als een kind, kan mijn koninkrijk niet binnengaan. Het evangelie is dus voor een kind te begrijpen. En dat niet alleen, het is voor volwassenen zelfs nodig in kinderlijke eenvoud deze tijding te beluisteren.

Jezus maakt het niet moeilijk. Wij mensen, wij maken het moeilijk. Er zijn kringen in ons land waar men beweert dat je eerst zeven trappen van wedergeboorte moet hebben doorlopen voordat je jezelf een kind van God mag noemen, voordat je wedergeboren bent. Dat van die zeven trappen vind je nergens in de Bijbel. Het zijn menselijke bedenksels, het zijn laddertjes die wij tegen de hemel opzetten om erin te klimmen. Dan kom je er niet met zeven trappen en niet met duizend trappen.

Het hart van het christelijk geloof is dat wij niet tot God behoeven op te klimmen, maar dat God tot ons is neergedaald.

Levend water

Dit toegankelijk geschreven dagboek volgt het kerkelijk jaar (Kerstfeest, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren) en behandelt daarnaast het Onze Vader, de Zaligsprekingen, de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Tien Woorden. Daarmee is het een geschikte inleiding in het christelijke geloof. Als geen ander weet Jaap Zijlstra de lezer naar het hart van het evangelie te brengen: de liefde van God voor deze wereld.

Van dominee-dichter Jaap Zijlstra (1933-2015) verschenen eerder o.a. *Inkeer. Gebeden* (5^e druk 2007) en *In een ander licht. Kijken naar Ikonen* (2^e druk 2010). In 2016 verscheen postuum *Taal der liefde*, waarin zijn mooiste religieuze gedichten zijn opgenomen en een keuze van zijn gebeden.

KOK

ISBN 978 90 435 2854 2
NUR 707

9 789043 528542

WWW.KOK.NL